

Objectiu 'paradís final'

El model socioeconòmic de l'Andorra d'un futur que ha de començar el juny, un cop prengui possessió el nou Govern, ha estat el gran cavall de batalla els dies previs a la votació. El model fiscal i les relacions amb Europa són els dos eixos a partir dels quals el petit estat pirinenc pretén normalitzar la seva presència econòmica internacional. I deixar de ser un paradís fiscal per esdevenir un paradís de qualsevol altra mena. Benentès, és clar.

Paradís, sí. Però fiscal, no. És un dels reptes cabdals que haurà de fer possible el nou executiu andorrà, que tot just ara es comença a dibuixar i que, encapçalat pel liberal Albert Pintat, haurà de fer de l'equilibri polític basat en el diàleg (i obligat per la bipolaritzada igualtat que hi ha a la cambra parlamentària) una arma per aconseguir tirar endavant els projectes d'estat més importants. Com ara aconseguir que s'aixequi l'etiqueta de paradís fiscal imposada per l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic (OCDE) quan Felipe González manava a la Moncloa. Els cinc partits que concorrien a les eleccions, i especialment els dos majoritaris, s'han esforçat durant la campanya electoral a explicar la "recepta" a partir de la qual creuen que serà viable. Les tenebres que pengen de la llista negra de l'OCDE ja no interessin ningú. Però com desfer-se'n? Liberals (PLA) i socialdemòcrates (PS) coincideixen en l'objectiu final. Però no pas en el camí per arribar-hi.

El model tributari i el marc de les relacions amb la UE en són la clau. Però no pas coincident. De fet, aquests dos elements són un dels principals esculls en les negociacions per garantir la governabilitat del petit país que es viuen aquests dies. Simplificant-ho molt, el PLA defensa a l'interior del país la fiscalitat indirecta (desenvolupant l'actual impost de serveis indirecte fins

convertir-lo en un IVA) i un aprofundiment en l'acord de cooperació amb la Unió Europea (UE) ja establert pel darrer executiu liderat pel també liberal Marc Forné. Els socialdemòcrates parlen obertament d'impostos directes sobre els beneficis professionals i empresarials (no les rendes del treball en un primer estadi) i l'associació amb la UE.

Albert Pintat, el nou home fort del PLA i previsible cap de Govern, parla de transparència com una base per aconseguir major credibilitat davant els organismes internacionals. Els liberals, com estendards que han estat aquesta última dècada de la política del país, confien en alguns fets que s'han anat produint els darrers temps per sortir de la llista negra. L'acord de fiscalitat a l'estalvi, per exemple (signat seguint l'exemple de Suïssa i com a complement a la cooperació amb la UE en altres matèries), ja preveu algun intercanvi d'informació. També el nou codi penal és més inflexible pel que fa al blanqueig de diners. A més, i després de temps de "desconnexió", l'OCDE ha convidat Andorra com a observador en un fòrum global sobre fiscalitat que s'ha de fer a la tardor. A això, els liberals sumen l'esgotament de la via indirecta a l'interior del país (Pintat és conscient que més endavant caldrà la imposició directa que ara els separa amb els socialdemòcrates) i una obertura total al capital estranger que apos-

El nou codi penal andorrà és més inflexible pel que fa al blanqueig de diners

ti per sectors poc o gens desenvolupats al Principat. Això sí, aquestes societats seran sotmeses a fiscalitat directa, hauran de garantir la transparència dels qui la formen i de l'origen del capital i hauran de disposar d'un pla comptable. L'objectiu és que l'obertura a les empreses de fora i el model que se'ls vol aplicar sigui el mirall on a poc a poc es vagin reflectint les societats nacionals. Albert Pintat parla de "modèstia" i "aprendre perquè no en sabem" quan

Dos models fiscals contraposats

Apunts dels programes electorals dels dos principals partits.

PARTIT LIBERAL	PARTIT SOCIALDEMÒCRATA
Esgotament de la imposició indirecta a partir del desplegament reglamentari i l'aplicació de l'impost de serveis indirecte (ISI)	El model econòmic i social dels últims trenta anys ha arribat a la fi del seu cicle.
Integrar les figures impositives indirectes en una mena d'IVA	Procés progressiu però profund de reforma del sistema fiscal.
Integrar el sector de les assegurances en el sector financer	Imposició directa sobre els beneficis empresarials i professionals.
Defensar el secret bancari de les entitats bancàries andorranes	Imposició general sobre el consum.
Nova llei de societats que permeti l'obertura al capital estranger fins al 100% en aquells sectors encara verges al país	Impostos especials amb què penalitzar el consum d'aquells productes que generen externalitats negatives (hidrocarburs, tabac, alcohol).
A les noves societats estrangeres se'ls aplicarà imposició directa negociada i se'ls exigirà transparència comptable i en l'origen dels capitals	La imposició sobre el consum ha de ser baixa, general i bastant homogènia, de forma que no introdueixi distorsions.
Cooperar amb la UE en matèria de blanqueig de diners	La majoria de les rendes de capital i les rendes professionals han de quedar sotmeses a retenció en la font, que és una manera senzilla de gravar les rendes del capital tot respectant el secret bancari.
Negociar un conveni fiscal de doble imposició per obrir el mercat europeu a l'exportació andorrana de serveis	Només després de la consolidació durant una legislatura d'aquests tipus d'impostos es pot aprovar un impost general sobre la renda.
Desenvolupament de l'acord de cooperació amb la UE	Acord d'associació amb la UE.

Cinc països a la llista negra de l'OCDE

Andorra no és, evidentment, l'únic país considerat paradís fiscal. L'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament (OCDE), una de les màximes autoritats mundials en matèria de política fiscal, té en l'actualitat cinc països a la llista negra, després que els darrers anys en sortissin dos. Juntament amb el petit Principat pirinenc, a la llista de paradisos figuren Mònaco, Liechtenstein, les Illes Marshall (al Pacífic) i Libèria. Fins fa un parell d'anys també formaven part d'aquesta llista Vanuatu i Nauru. I malgrat que no hi estan inclosos, Luxemburg i Suïssa sempre han mantingut un peu a la ratlla. Aquest llistat és canviant, i en un fòrum que es farà a l'octubre podria haver novetats. Allà, l'OCDE té previst analitzar la situació d'onze *centre financers* als quals fins ara no s'havia prestat prou atenció: Barbados, Brunei, Costa Rica, Dubai, Guatemala, Hong Kong, Macau, Malàisia, Filipines, Singapur i Uruguai.

Els països inclosos en la relació de l'OCDE es poden trobar amb "sancions". Així ho indica un document de l'esmentat organisme internacional amb seu a París anomenat *Cap a una cooperació fiscal global*. D'aquest text es desprèn que la resta d'estats del món poden aplicar el que es denomina un pla de defensa fiscal amb relació als paradisos fiscals. Així, es poden aplicar la imposició d'una retenció d'impostos en certes operacions efectuades per part dels residents en llocs que figuren a la llista negra, la conclusió de certes provisions existents en tractats bilaterals i l'aplicació d'un sistema d'informació global on es marcarien regles específiques per penalitzar les transaccions efectuades per paradisos fiscals no cooperants.

fa referència a la voluntat d'aconseguir acords internacionals que permetin a les empreses andorranes exportar serveis a fora.

Mentrestant, el PS liderat per Jaume Bartumeu considera que per aconseguir exportar serveis o, encara més, per abolir el paradís fiscal, l'etiqueta, vaja, no n'hi ha prou amb el que considera simples declaracions d'intencions. Per als socialdemòcrates, l'única manera

no més del 15%. Segurament ens quedaríem al 12%".

Però sobretot el PS ha estudiat a fons el paper d'Andorra en el marc europeu. Fa temps que Bartumeu i el seu grup defensen i exposen el seu model d'acord d'associació amb la UE. Afirmen que les mitges tintes no són bones, i tot i assegurar que com que els socialdemòcrates suïssos o luxemburgesos no pretenen posar fi al secret bancari, entre altres, la

Per als socialdemòcrates, la manera de "normalitzar-se" és acostar el model fiscal al que predomina a Europa, que combina impostos directes i indirectes

de "normalitzar-se" és acostant el model fiscal al marc que predomina a Europa. Això és un sistema tributari de doble velocitat, per dir-ho d'alguna manera, un impost directe sobre els beneficis empresarials i professionals (que en el futur, no pas en aquesta primera legislatura, acabaria desembocant en un IRPF), i un impost indirecte sobre el consum que ja existeix i que els liberals també defensen. Bartumeu ha situat el percentatge a retenir dels beneficis empresarials, que considera més just "perquè qui més té més paga i qui té pèrdues no ha de pagar", en una previsió que seria "no menys del 10% i

UE no s'estarà per les especificitats estrictes dels petits països si aquests es volen beneficiar del potencial europeu. I és sobre aquesta qüestió que els liberals alerten, per exemple, que d'acord amb la lliure circulació de persones i amb el principi de reciprocitat, no pot ser que quatre andorrans vagin a Brussel·les i quatre-cents belgues arribin al Principat. I llavors el PLA reforça la tesi dels acords de cooperació. I la negociació punt per punt. Perquè la UE no és, diuen, el paradís. Andorra, però, de moment ho és. Fiscal, però ho és. Ho diu l'OCDE.

Toni Solanelles